

त्रैमासिक परीक्षा 2018-2019

संस्कृत

कक्षा : VI

समय : 1½ घंटे + 15 मिनट

पूर्णांक : 80

Name _____

Class _____

Roll No. _____

Sec. _____

नोट - प्रश्नों को ध्यानपूर्वक पढ़कर उत्तर लिखें प्रश्न पत्र में उत्तर के लिए स्थान दिया गया है।

1. निम्नलिखित वंदना का हिन्दी में सरलार्थ लिखें -

[10]

(क) हे राष्ट्र देवते ! नमो नमः

अङ्के तव मोदयुता जनता

आसेतु हिमालय भूमिगता

वसतीह सुखेन सुकर्मरत

करुणामयि माते नमो नमः

हे राष्ट्र देवते नमो नमः ।

ख) गङ्गा - कावेरी - सरस्वती

यमुना - शिप्रा - जलपूतमिदम्

तव गात्रमतीव सुधाभरितम्

सुखदं सर्वस्मै नमो नमः

हे राष्ट्र देवते नमो नमः ।

[10]

(क) अर्थ _____

_____

_____

_____

_____

_____

(ख) अर्थ _____

_____

_____

---

2. निम्नलिखित शब्दों के अर्थ हिन्दी में लिखें :-

[10]

(i) संरक्षणम् _____	(vi) संभवति _____
(ii) स्नानार्थम् _____	(vii) पुष्यन्ति _____
(iii) भ्रमणाय _____	(viii) अधत्वे _____
(iv) शोभनं _____	(ix) क्षालयन्ति _____
(v) पालनीयानि _____	(x) शुष्यन्ति _____

3. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक एक शब्द में दें -

[6]

- (क) आलोकः कुत्र गच्छति स्म ? _____
- (ख) जनाःजलेषु कानि क्षालयन्ति ? _____
- (ग) किम् एव जीवनम् ? _____
- (घ) प्राचार्याः केषां प्रशंसाम् अकरोत् ? _____
- (ङ) मुख्यअतिथि कः आसीत् ? _____
- (च) खेल शिक्षकाः किम् कुर्वन्ति ? _____

4. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पूर्ण वाक्य में दें -

[10]

- (क) वयं वर्षीयाः किम् विन्दामः ?

उत्तर _____

_____

(ख) नदीनां जलम् कीदृशं भवति ?

उत्तर _____

(ग) क्षेत्राणि केन शुष्यन्ति ?

उत्तर _____

(घ) कः ध्वजारोहणम् अकरोत् ?

उत्तर _____

(ङ) अन्ते प्राचार्यः किम् अकरोत् ?

उत्तर _____

5. कोष्ठक में से सही शब्द चुन कर खाली स्थान भरें :-

[6]

(अक्रीडत् , अगच्छत , अपठः , अयच्छः , यूवां , त्वं)

(क) _____ पादकंदुकेन अक्रीडः ।

(ख) _____ कक्षायां उच्चैः अवदत्तम् ।

(ग) त्वं दरिद्राय वस्त्रम् _____ ।

(घ) यूयं केन सह _____ ?

(ङ) त्वं समाचार पत्रं _____ ।

(च) सः कुत्र _____ ?

6. स्तंभ 'अ' के शब्दों के साथ स्तंभ 'ब' के शब्दों का सही मिलान करें।

[8]

स्तंभ 'अ'	स्तंभ 'ब'
(क) जलम्	गमिष्यामि
(ख) सिंहाः	कुत्र गच्छथ ?
(ग) अहम्	वहति
(घ) यूयम्	पुष्यन्ति
(ङ) मालाकारौ	कार्यं कुर्वः
(च) नौकाः	उच्चैः गर्जति ।
(छ) पादपाः	सिञ्चतः
(ज) आवाम्	तरिष्यन्ति

7. कोष्ठक में से सही शब्द चुन कर खाली स्थान भरें :-

[5]

- (क) _____ विद्यालयम् न आगमिष्यामि। (श्वः , तत्र)
- (ख) जलं एव हि _____ । (भोजनम् , जीवनम्)
- (ग) दुषितेन जलेन जीवाः नष्टाः _____ (भविष्यन्ति , भवति)
- (घ) वयं भ्रमणाय _____ । (गच्छामः , गच्छसि)
- (ङ) जनाः जले अवकरं _____ (क्षिपतः , क्षिपन्ति)

8. निम्नलिखित शब्दों को सही क्रम में लिखकर वाक्य शुद्ध करें -

[10]

- (क) अपठन् छात्राः विद्यालये।
-

(ख) नरौ अभ्रमताम् उद्याने ।

(ग) भोजनम् ताः अखादन् ।

(घ) अधावताम् बालौ तौ ।

(ङ) अनमत् देवम् आलोकः।

---

9. निम्नलिखित शब्दों को अर्थों से मिलाएँ :-

[5]

शब्द	अर्थ
(क) पठन्ति	हम सब
(ख) यूयम्	(तुम सबने) लिखा
(ग) वयम्	तुम सब
(घ) अलिखत	पढ़ते हैं
(ङ) अयच्छम्	(मैंने) दिया